

אמא רחל - כסוללת נתיב בעבודת המידות

"קפצה רחל לפני הקב"ה ואמרה: רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יחידה ועבד בשבילי לאבא ז' שנים וכשהשלימו אותן ז' שנים והגיע זמן נישואי לבעלי, יעץ אבי להחליפני לבעלי בשביל אחותי, והוקשה עלי הדבר עד מאוד כי נודע לי העצה, והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן ביני לבין אחותי כדי שלא יוכל להחליפני.

לאחר מכן ניהמתי בעצמי וסבלתי את תאוותי וריחמתי על אחותי שלא תלך לחרפה. ולערב חלפו אחותי לבעלי במקומי, ומסרתי לאחותי את כל הסימנים שמסרתי לבעלי כדי שיהיה סבור שהיא רחל.

וגמלתי חסד עמה ולא קנאתי בה ולא הוציאתיה לחרפה.

ומה אני, שאני בשר ודם, עפר ואפר, ולא קנאתי לערתי ולא הוצאתיה לבושה לחרפה, "אתה מלך חי וקיים רחמן, מפני מה קנאת לעבודת אלילים שאין בהם ממש והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים בהם כרצונם". מיד נתגלגלו רחמיו של הקב"ה ואמר: בשביל רחל אני מחזיר את ישראל במקומם, כמו שכתוב "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך נאום ה' ושבנו מארץ אויב ויש תקוה לאחריתך... ושבנו בנים לגבולם".

(פתיחתא דאיכא רבתי)

עת לדבר (קהלת ג' ז')

בשעה שראתה רחל כי אחותה עומדת להתבייש, שלא תדע לענות על שאלותיו של יעקב, עמדה ו _____ וספרה ודברה, ועשתה שימוש ב _____ באופן הראוי, למען מטרה נעלה: _____.

תני דוגמאות נוספות לדברים שיש בהם תועלת, צורך והיתר:

ועת לחשות -

אמר ר' שמעון בן גמליאל: "כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא _____"

רחל תפסה בשתיקה ועמד זרעה ב: _____:

רחל ראתה סבלנותיה (מתנותיה) ביד אחותה ו _____ וזכתה:

- אף בנימין בנה, אבנו שבאיפוד נקראה: _____ כלומר: _____

ו _____ ובנימין אף ידע על דבר מכירת יוסף ו _____

- שאול, מצאצאיה, נאמר עליו בשמואל א', י': "ואת דבר המלוכה _____"

- אסתר, מצאצאי שאול, נאמר עליה במגילת אסתר פרק ג': "אסתר _____ את עמה..."

אמא רחל/במנגינת החופה

אולי היית כבר מוכנה
לקראת החתונה
אולי התחלת לצעוד אל החופה

הכל סביב חוגג, רוגש
באים המזמנים
אך את עודך בבית, שם בפנים.

לבן אביך הוא לך אומר
רחל היום את לא נשאת
מסרי את השמלה לאחותך

לאה לאה היא הכלה
לצדיק רק היא זוכה
כי לאה הרי היא הגדולה

בצד עמדת ושתקת
לא פצית אף מילה
ידעת כי לא שלך החתונה

ולא רק זאת, כי אם מסרת
הסמנים ללאה
שלא תיגרם לה חלילה
שום בושה.

רחל, רחל כיצד יכלת
ככה לותר
להתעלות אל על
יותר יותר?

איך יכולת להתגבר
למסור הסימנים
ואולי לבכות
בלב, בפנים

מתי בכית ולא שתקת?
כשראית גלות בנים
אז פצית פה
שם במרומים

אז בכית בקול גדול
דמעות כאב, בכי תמרורים
על ישראל
על צער נדודים.

השם הטוב לך הוא שמע
בקש: רחל מנעי קולך
יש שכר כה רב
לפעולתך!

את הבלגת, שתקת, ותרת
את עלית על כולם
בזכותך ישובו
לגבולם...!